

Stockholms
universitet

2023-12-13

Studiehandledning

Pedagogiska perspektiv på lärande och utveckling (7,5 hp)

PEG100/PEGN01

Vårterminen 2024

Kursansvarig: Stefan Ekecrantz

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet
Institutionen för pedagogik
och didaktik
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-16 20 00 (vxl)

Kontaktuppgifter

Kursansvarig

Stefan Ekecrantz (stefan.ekecrantz@su.se)

Lärare

Stefan Ekecrantz (stefan.ekecrantz@su.se)

Tobias Malm (tobias.malm@edu.su.se)

Shamal Kaveh (shamal.kaveh@edu.su.se)

Max Scheja (max.scheja@edu.su.se)

Kursadministration

Alexandra Algotsson (alexandra.algotsson@edu.su.se)

Universitetskonto och Athena

Lärplattformen *Athena* används i kursen för information kring uppgifter och eventuella schemaförändringar. Se därför till att du har ett användarnamn och lösenord för Athena innan du börjar kursen. All löpande information kommer att publiceras under "Anslag" som du hittar genom att klicka på "Översikt" i menyraden. Om du behöver hjälp eller får problem med Athena kontaktar du i första hand alexandra.algotsson@edu.su.se.

Kursens innehåll och upplägg

Kursen inkluderar fyra övergripande teman som tillsammans behandlar frågor om det mänskliga lärandets villkor, processer och utfall. Det första temat handlar om vad lärande *är* och hur detta fenomen låter sig beskrivas. Mot bakgrund av de teorier som presenteras i kurslitteraturen så tycks det vara svårt att enas om *en* beskrivning; snarare speglar mångfalden av teorier det faktum att forskare har närmast sig fenomenet utifrån olika kunskapsintressen – d.v.s. olika "perspektiv" – och utifrån olika vetenskapliga discipliner. Vilka är då frågorna som har drivit forskningen om lärande framåt?

Kursens andra tema handlar om hur vi kan förstå *utfallet* av lärande, d.v.s. vad det är som individen eller gruppen har lyckats uppnå efter det att den har lärt sig något. *Kunskap, förståelse, bildning* och *kompetens* kan sägas vara exempel på sådana utfall – och inte sällan är det någon samhällsaktör som ropar efter att det behövs *mer* av dessa i skolan, den högre utbildningen, civilsamhället eller arbetslivet. Hur kan vi då definiera dessa utfall – och vad är det som skiljer dem åt?

Kursens tredje och fjärde tema handlar om hur lärandet och dess utfall tar sig uttryck i två sammanhang med vitt skilda förutsättningar: *formell utbildning* och *arbetsliv*. Vad gäller den formella utbildningen så har forskningen på Institutionen för pedagogik och didaktik i huvudsak kretsat kring *vuxnas* lärande och därför fokuserar vi också på de utbildningsformer som vänder sig till just vuxna. I denna kurs är det den högre utbildningen som står i fokus (och läser du vidare nästa termin så kommer du att få titta närmare på andra utbildningsformer). På institutionen finns också en lång tradition av forskning om lärande i arbetslivet som inte sällan sätter organisationen och dess förändringsprocesser i förgrunden. Vilka är då villkoren för lärande i dessa två sammanhang – den formella utbildningen och arbetslivet – och hur skiljer de sig åt?

En typisk studievecka på samhällsvetenskapliga institutioner består till största del av *självstudier*, exempelvis i form av att sätta sig in i kurslitteratur, att göra uppgifter eller att förbereda seminarier eller andra schemalagda aktiviteter. Detta gäller även kursen *Pedagogiska perspektiv på lärande och utveckling*. Självstudier kräver en relativt hög grad av självständighet och att du i god tid planerar för det arbete som du behöver lägga ner i kursen. Om du är ny student och känner dig osäker kan det vara en god idé att kontakta universitetets studie- och språkverkstad för stöd i din planering (se rubriken "Stöd i dina studier" nedan).

Undervisningen i kursen sker i form av föreläsningar, seminarier och grupparbeten. Dessa

undervisningsformer bygger på varandra, så det är viktigt att du prioriterar de schemalagda träffar som finns i kursen. Observera att seminarierna är obligatoriska och kräver skriftlig komplettering vid enstaka frånvaro. Kompletteringsuppgifter kommer att finnas tillgängliga på Athena efter respektive seminarium. Det finns ingen särskild deadline för inlämning av kompletteringar, men om du vill ha dina kurspoäng registrerade i samband med det ordinarie examinationstillfället så bör du lämna in dem senast den 1 oktober. Om du lämnar in kompletteringar efter denna tidpunkt är det viktigt att du meddelar kursansvarig när du lämnar in dem. Detta för att vi som arbetar som lärare undervisar på flera kurser under en termin och har svårt att överblicka alla Athenasidor vi har tillgång till.

Innan kursstart väljer du själv vilken seminariegrupp du kommer att tillhöra. På Athena kommer det att finnas instruktioner om hur du går till väga. Studentantalet i varje seminariegrupp är begränsat och det är principen "först till kvarn" som gäller. De schemalagda tiderna för respektive seminariegrupp hittar du i TimeEdit.

På Athena kommer du att finna information om hur du förbereder dig inför respektive seminarietillfälle. En betydande del av förberedelserna kommer att handla om att sätta sig in i kurslitteraturen (se läsanvisningar på Athena). Därutöver inkluderar kursen grupparbeten som förutsätter träffar med dina kurskamrater utanför den schemalagda undervisningen.

Vid det första seminarietillfället kommer seminariegruppen delas in i mindre "basgrupper" om ca 5–6 studenter. Kursens grupparbeten sker i dessa basgrupper och kan förutsätta kontakt även utanför de schemalagda seminarietillfällena.

Förväntade studieresultat

Efter att ha genomgått kursen förväntas du ha förmåga att:

- urskilja, beskriva och jämföra olika perspektiv på lärande och utveckling,
- urskilja, beskriva och jämföra centrala teoribildningar om lärande och utveckling,
- reflektera över lärandets villkor, processer och utfall.

Examination och betygsättning

Kursen examineras genom en individuell skriftlig hemtentamen som publiceras på Athena den 12 februari kl. 09.00 och som lämnas in på Athena senast den 13 februari kl. 17.00.

Om du inte skriver den individuella examinationen vid det ordinarie examinationstillfället eller får ett underkänt betyg (och inte blir godkänd vid en eventuell komplettering) så har du möjlighet att examineras vid ett omexaminationstillfälle. Tidpunkt för det första omexaminationstillfället är den 25 mars kl. 09.00 med inlämning på Athena senast den 26 mars kl 17.00. Om du vill skriva en omexamination efter detta tillfälle ska du kontakta kursansvarig.

Plagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, sk. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja

resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Betygskriterier

Stockholms universitet använder en sjugradig betygsskala. *A* är det högsta godkända betyget och *E* är det lägsta. Underkända betyg är *F* och *Fx*. Betyget *F* innebär omexamination och betyget *Fx* komplettering (en gång inom en vecka). Om kompletteringen inte är godkänd kvarstår betyget *Fx* och du är hänvisad till nästa omexaminationstillfälle. Följande prestationer krävs för respektive betyg:

A: Utmärkt

Studenten visar på en förmåga att:

- *urskilja, beskriva och jämföra olika pedagogiska perspektiv på, och centrala teoribildningar om, lärande och utveckling.* Beskrivningen och jämförelsen är relativt nyanserad i relation till textens omfång och inkluderar ett klart relevant urval av teoretiska begrepp. Beskrivningen och jämförelsen präglas vidare av ett någorlunda kritiskt förhållningssätt och har tydligt stöd i kurslitteraturen.
- *reflektera över lärandets villkor, processer och utfall inom vardagsliv, arbetsliv och utbildning.* Reflektionen präglas av följdriktighet och ett kritiskt förhållningssätt och har ett tydligt stöd i kurslitteraturen.

B: Mycket bra

Studenten visar på en förmåga att:

- *urskilja, beskriva och jämföra olika pedagogiska perspektiv på, och centrala teoribildningar om, lärande och utveckling.* Beskrivningen och jämförelsen är relativt utförlig i relation till textens omfång och inkluderar ett relevant urval av teoretiska begrepp. Beskrivningen och jämförelsen har tydligt stöd i kurslitteraturen.
- *reflektera över lärandets villkor, processer och utfall inom vardagsliv, arbetsliv och utbildning.* Reflektionen präglas av en medvetenhet om att villkor för lärande kan förstås på olika sätt med olika teoretiska utgångspunkter och den har ett tydligt stöd i kurslitteraturen.

C: Bra

Studenten visar på en förmåga att:

- *urskilja, beskriva och jämföra olika pedagogiska perspektiv på, och centrala teoribildningar om, lärande och utveckling.* Beskrivningen och jämförelsen inkluderar på ett relativt detaljerat och ingående sätt några olika aspekter av lärande, kunskap och utveckling och inkluderar ett till största delen relevant urval av teoretiska begrepp. Beskrivningen och jämförelsen har stöd i kurslitteraturen.
- *reflektera över lärandets villkor, processer och utfall inom vardagsliv, arbetsliv och utbildning.* Reflektionen präglas av att villkor för lärande definieras med stöd i kurslitteraturen.

D: Tillfredsställande

Studenten visar på en förmåga att:

- *urskilja, beskriva och jämföra olika pedagogiska perspektiv på, och centrala teoribildningar om, lärande och utveckling.* Beskrivningen och jämförelsen är någorlunda tydlig och inkluderar teoretiska begrepp som är centrala för de teorier som kursen inkluderar. Beskrivningen och jämförelsen har stöd i kurslitteraturen.
- *reflektera över lärandets villkor, processer och utfall inom vardagsliv, arbetsliv och utbildning.* Reflektionen rör explicit villkor för lärande och har i huvudsak stöd i kurslitteraturen.

E: Tillräckligt

Studenten visar på en förmåga att:

- *urskilja, beskriva och jämföra olika pedagogiska perspektiv på, och centrala teoribildningar om, lärande och utveckling.* Beskrivningen och jämförelsen inkluderar teoretiska begrepp som är centrala för de teorier som kursen inkluderar. Beskrivningen och jämförelsen har stöd i kurslitteraturen.
- *reflektera över lärandets villkor, processer och utfall inom vardagsliv, arbetsliv och utbildning.* Reflektionen rör explicit villkor för lärande och har i tillräckligt hög grad stöd i kurslitteraturen.

Fx: Otillräckligt

- Betyget *Fx* ges om studenten i sin examination inte visar på de förmågor som motsvarar kriterierna för ett godkänt betyg, men som genom en komplettering motsvarande en vecka bedöms kunna nå ett godkänt betyg.

F: Helt otillräckligt

Studenten visar *inte* på en förmåga att:

- *urskilja, beskriva och jämföra olika pedagogiska perspektiv på, och centrala teoribildningar om, lärande och utveckling.* Antingen saknas en beskrivning och/eller jämförelse eller så görs en beskrivning och/eller jämförelse som saknar stöd i kurslitteraturen och/eller som inte gör det möjligt att förstå vad som är de olika teoriernas särdrag.
- *reflektera över lärandets villkor, processer och utfall inom vardagsliv, arbetsliv och utbildning.* Antingen saknas en reflektion eller så saknar reflektionen stöd i kurslitteraturen och/eller så rör den inte villkor för lärande.

Kursvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut.

Obligatorisk kurslitteratur

Biesta, G. (2011). *God utbildning i mätningens tidevarv* (ss. 23–27). Liber. (Köp ej – finns tillgänglig som PDF på Athena).

Gougoulakis, P., & Borgström, L. (2006). Om kunskap, bildning och lärande – Perspektiv på vuxnas lärande. I L. Borgström & P. Gougoulakis (Red.), *Vuxnantologin. En grundbok om vuxnas lärande* (ss. 23–37). Atlas. (Köp ej – finns tillgänglig som PDF på Athena).

Granberg, O., & Ohlsson, J. (Red.) (2021). *Kollektivt lärande – I arbetslivet* (2 uppl.). Studentlitteratur.

Janvid, M. (2018). Förståelse ur ett kunskapsteoretiskt perspektiv. *Filosofisk tidskrift*, 3, 67-71. (Finns kostnadsfritt tillgänglig via följande länk: https://www.filosofisktidskrift.se/fulltext/2018-3/pdf/FT_2018-3_63-71_mikael_janvid.pdf)

Johansson, L.-G., Ekenberg, T., Masterton, G., & Remes, P. (2014). *Kunskapsteori. En introduktion till vetande, berättigande och sanning* (s. 1–15). Studentlitteratur. (Köp ej – finns tillgänglig som PDF på Athena).

Pettersen, R. C. (2010). *Lärandets hur*. Studentlitteratur.

- Schaffar, B. (2019). Svårigheter i att definiera begreppet kompetens. *Nordic Journal of Vocational Education and Training*, 9(1), 111-128. (Finns kostnadsfritt tillgänglig via universitetsbiblioteket.)
- Säljö, R. (2021). *Lärande. En introduktion till perspektiv och metaforer* (2 uppl.). Gleerups.
- Tynjälä, P. (2013). Toward a 3-P model of workplace learning: A literature review. *Vocations and Learning*, 6, 11–36. (Finns kostnadsfritt tillgänglig via universitetsbiblioteket.)

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress <https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden>

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få särskilt pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om särskilt pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet <https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning>

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-post adressen studievagledare@edu.su.se. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.